

2018

Da Klods-Hans blev anholdt

Skyldig eller ikke-skyldig?

Dramatiker

Brian Wind-Hansen

Medvirkende

JURY-FORMANDEN

JURY-MEDLEMMERNE (TILSKUERNE)

Aldersgruppe

8+

1 – JURYEN

JURY-FORMANDEN tager imod JURY-MEDLEMMERNE.

FORMANDEN er klædt som en mand fra 1950/60erne: hat, jakkesæt, skjorte, vest, slips; han har det varmt og bruger en charmeklud til at tørre sved væk fra panden.

Han tager MEDLEMMERNE med ind i et møderum; bestående af bord og stole, og en flipover (eller kridttavle) til at skrive på. På bordet er der engangskrus og en vandkande, papir og blyanter, og tændstikker og en bowle fyldt med cigaretter.

FORMANDEN har desuden adgang til beviser, og andet retssalsmateriale.

FORMANDEN

Storartet – Kom indenfor, venner, kom indenfor – mægtigt! - Velkommen til Jury-rum 208!

Jeg ved godt det ikke ser ud af meget, men de kanaler mener ikke, vi har brug for mere; vand og cigaretter det er åbenbart alt hvad vi må få - sikke en kalas! I er velkommen til at tage hvad I har brug for, og det er ikke fordi, jeg skal bestemme over jer, men hold jer for guds skyld fra cigaretterne, venner, det er djævlens opfindelse – FØJ! – så er det sagt.

Hillemænd! – er det bare mig, eller er der ikke bagende varmt herinde; jeg føler mig immervæk som et grantræ i en skovbrand...

Nuvel! Inden vi går i gang, skal jeg høre, om der er nogle af jer smukke mennesker, der har prøvet at sidde i en jury før? til et MEDLEM – har du prøvet at sidde i en jury? Til et andet MEDLEM – hvad med dig? Du kunne godt ligne én, der har sendt et par taskenspillere og lurendrejere bag tremmer? Nej?

Nuvel! Jeg er jeres jury-formand i dag, og hvis jeg selv skal sige det – og det skal jeg – så er jeg nok en af de bedste Formænd i landet. I har måske hørt om Havfruemordet? Nej? Hvad med det sensationelle Nattergaledrab sidste år? Nej? Jeg var formand i begge sager – jo, jo – og som Formand er det mit ansvar at lede skuden, og at sørge for at vi får gennemgået hele historien, og stillet de vigtige spørgsmål.

Klods-Hans er blevet anholdt, og I skal beslutte om drengen er skyldig eller ikke-skyldig i forbrydelsen. Det betyder, at Klods-Hans' liv og fremtid er i jeres hænder.

Nuvel; lad os komme i gang – sæt jer ned, venner.

2 – DEN ANKLAGEDE

MEDLEMMERNE sætter sig om bordet, imens FORMANDEN bliver stående.

FORMANDEN

Først skal vi prøve at forstå den anklagede; Klods-Hans. Hvad ved vi om ham?

Klods-Hans er en af Eventyrvæsnerne. Han er vokset op i en Eventyrghetto, uden en mor, og han har hele sit liv boet i en lejlighed sammen med sin far og to ældre brødre, der aldrig har været søde ved Klods-Hans. Flere vidner har fortalt, at de ældre brødre ofte drillede og mobbede Klods-Hans. Derudover ved vi, at Klods-Hans selv er lidt af en skarnsknægt og en baryler: Han larmer i timerne, får dårlige karakterer, laver ballade, og kommer ofte op og slås over diverse skærmydsler – ofte sammen med Svinedrengen, der er Klods-Hans' bedste ven.

Sidst men ikke mindst, har Klods-Hans engang stjålet en gedebuk og – imod gedebukkens vilje – brugt den som hest.

Det ved vi om Klods-Hans, men forstår vi ham? Nogle gange må vi se lidt på os selv, for at forstå andre mennesker:

Spørger forskellige MEDLEMMER:

Har du nogensinde larmet i timerne?

Hvad med dig?

Har du nogensinde været oppe og slås?

Hvad med dig, du ligner en rigtig slagsbror?

Har du nogensinde stjålet en gedebuk, og – imod gedebukkens vilje – brugt den som hest?

Har du?

Nuvel!

Nu hvor vi har et lidt tydeligere billede af hvem vores anklagede er, så kan vi sporenstregs gå videre til forbrydelsen!

3 – FORBRYDELSEN

FORMANDEN

Forbrydelsen fandt sted lidt over midnat i den gamle kvindes lejlighed på 3. sal i en af Eventyrghettoens boligblokke.

Underboen til gerningsstedet – en gammel, etbenet mand og tidligere soldat – lå i sin seng, da han hørte larm og ståhej fra lejligheden over sig klokken ti minutter over midnat. Soldaten har fortalt:

Giver et udsagn til et MEDLEM – læs dette udsagn op, min ven, og det er altid bedst med lidt indlevelse når man genskaber øjeblikke; så husk, du er en gammel mand med kun ét ben.

MEDLEM

”Det lød som en slåskamp.”

FORMANDEN

Storartet! Og Soldaten fortæller, at han kunne genkende Klods-Hans stemme - for han kender Klods-Hans fra området - og at han hørte drengen råbe:

Giver et UDSAGN til et MEDLEM: Du er Klods-Hans, og du råber:

MEDLEM

”Flyt dig, din gamle krage!”

FORMANDEN

Mægtigt! Og derefter hører Soldaten den gamle kvinde skribe, og han skynder sig ud af sengen og hen til sin hoveddør, åbner døren og ser Klods-Hans styrte ned ad trapperne, iført kun en enkelt træsko.

Imens fortæller vores offer, den gamle kvinde, som er 366 år og til dagligt arbejder som heks:

Giver et udsagn til et MEDLEM – læs dette udsagn op, min ven, og husk, du er 366 år, og du arbejder til dagligt som heks.

MEDLEM

”Jeg blev vækket af larm i min stue. Det var Klods-Hans, og han havde taget mit Fyrstøj.”

FORMANDEN

Smukt! Og Heksen fortæller, at hun stillede sig foran døren for at stoppe Klods-Hans fra at flygte, og da råbte han:

Til MEDLEMMET der tidligere råbte for KLODS-HANS: Så er det dig igen, min ven.

MEDLEM

”Flyt dig, din gamle krage!”

FORMANDEN

Mageløst! Men heksen blev stående, og da kastede Klods-Hans sin ene træsko efter heksen – der skreg – og han stak af fra lejligheden og ned ad trapperne med det stjalne Fyrtøj, iført kun én enkelt træsko.

Men hvad siger Klods-Hans selv; hvad påstår han, at han lavede imens alt dette stod på?

Giver et nyt udsagn til et MEDLEM: Læs dette højt, min ven.

MEDLEM

”Jeg så Netflix.”

FORMANDEN

Formidabelt! Klods-Hans påstår altså, at han lå på sit værelse og så Netflix, men han var alene, og der er derfor ingen der kan bekræfte Klods-Hans’ fortælling.

Og så er der gerningsvåbenet; træsko.

Bevis A! Finder en træsko frem, og sender den rundt så alle MEDLEMMER kan studere den.

Klods-Hans indrømmer, at han altid går med træsko, men han påstår, at denne træsko ikke er hans, men én der bare tilfældigvis er af samme størrelse og udseende som hans. Desuden fortæller han, at han for nyligt har mistet sit eneste par træsko, da han dagen inden forbrydelsen var ude i en sump og samle mudder. Ifølge hans forklaring sad begge hans træsko fast i mudderet, og han måtte efterlade dem – og derfor har han også gået i bare tæer siden, for han har ikke råd til nye træsko. Men Klods-Hans kunne ikke huske hvor i sumpen det var, og politiet har ikke fundet hans tabte træsko.

Der har vi det, venner, den anklagede, forbrydelsen og gerningsvåbenet.

Nuvel – lad os nu lave vores første prøveafstemning; er Klods-Hans skyldig eller IKKE-skyldig.

4 - FØRSTE PRØVEAFSTEMNING

FORMANDEN

Til den første prøveafstemning skal I stemme på en måde, hvor I ikke kan påvirke hinandens stemme.

Alle sammen op og stå - og luk så øjnene.

MEDLEMMERNE står op med lukkede øjne.

Har alle lukket øjnene? Mægtigt!

Nu stemmer vi, og I må først åbne øjnene når jeg siger til.

Hvis du mener, at Klods-Hans er skyldig, så skal du ikke gøre noget – bare blive stående som du gør.

Men hvis du mener, at Klods-Hans er IKKE-skyldig så ræk en hånd i vejret, og bliv ved med at holde hånden oppe.

Og stem!

FORMANDEN optæller resultatet.

Storartet – åbne så øjnene, og se hvad I har stemt.

MEDLEMMERNE åbner øjnene.

Der har vi det, venner; sådan ville det se ud, hvis dommen skulle falde lige nu, men det skal den ikke.

5 – DEN GAMLE, ETBENEDE SOLDAT

FORMANDEN

Lad os først lige kigge nærmere på underboens fortælling; den gamle, etbenede soldat.

Han siger, at femten sekunder efter at han hørte Heksen skrige, da så han Klods-Hans løbe ned ad trappen. Vi ved også, at Soldaten lå i sin seng - i hans soveværelse - da han hørte skriget.

Her er en tegning over Soldatens lejlighed; bevis B – Viser en tegning over lejligheden: Her ser I et værelse, og et værelse her, og her er et badeværelse, og her – i rummet længst væk – er soveværelset. Der er cirka 12 fod fra sengen og hen til gangen, og cirka 23 fod derfra hen til hoveddøren.

Det vil altså sige, at på kun femten sekunder, så har Soldaten - der kun har ét ben - kravlet ud af sengen, taget sin krykke og gået 34 fod; ud af soveværelset, ned ad gangen og åbnet hoveddøren.

Kan det lade sig gøre?

Til et MEDLEM: Hvad tror du?

Til et andet MEDLEM: Hvad med dig; kunne Soldaten virkelig nå det på femten sekunder?

Lad os afprøve det.

Under det næste; flytter FORMANDEN rundt på MEDLEMMERNE så de kommer til at agere scenografi, imens FORMANDEN selv optræder som Soldaten.

Til et MEDLEM: Du er Heksen, og du skriger på mit signal. Og jeg er Soldaten, og jeg tager tid, og jeg prøver at gå, som han ville have gået. Klar – parat – skrig!

MEDLEMMET skriger – og FORMANDEN agerer Soldaten: Det viser sig, at FORMANDEN ikke når hen til døren i tide.

Hille mænd – der har vi det, venner. Jeg nåede det ikke. Der er altså en chance for, at det slet ikke passer, hvad den gamle mand sagde. Men hvorfor skulle han lyve? Hvem er denne Soldat?

Vi ved, at han er en gammel mand, der hverken har familie eller venner. Avra – hvor trist. Og hvis I spørger mig, så tror jeg, at han er en mand, der er helt alene, og som aldrig får opmærksomhed. Og alle har brug for at blive set og hørt, både børn og voksne. Tro mig, venner, ensomhed er en forfærdelig ting... men uanset hvad, så er der immervæk en chance for, at Soldaten lyver for at få opmærksomhed. Måske nåede han aldrig hen til døren, og måske så han aldrig Klods-Hans? Og måske tilhørte stemmen han hørte en helt anden? Han er jo trods alt en gammel mand, der ikke hører ligeså godt længere.

Nuvel - lad os nu se lidt nærmere på Heksens fortælling.

6 – HEKSEN

FORMANDEN

Heksen fortæller, at hun kom ind i stuen, efter midnat, hvor hun så Klods-Hans i gang med at stjæle hendes Fyrtøj.

Men hvor meget så hun egentlig? Heksen er 366 år gammel, og vi ved at hun bruger briller for overhovedet at kunne se noget. Havde hun briller på den nat? Det siger hun, for hun har altid sine briller på natbordet.

Fint nok, men hvad med lyset i stuen? Lad os se nærmere på bevis C: *tager en tegning frem der viser Heksens lejlighed.* Her ser vi Heksens lejlighed. Her er soveværelset, og her er stuen. På denne tegning, kan vi også se hvor stikkontakterne er placeret, og læg mærke til at stikkontakten ikke sidder der hvor man kommer ind fra soveværelset, men helt herover, på den anden side af tyven. Det vil altså sige, at Heksen ikke kan have tændt lyset da hun kom ind i stuen - hvilket hun heller ikke har fortalt at hun gjorde. Det er altså en 366 år gammel dame, der lige er vågnet, og som ser tyven i mørke.

Til et MEDLEM: Kunne der være en chance for, at det slet ikke var Klods-Hans hun så?

Hun hørte selvfølgelig også Klods-Hans råbe, men husk; hun er 366 år gammel, hendes hørelse er – ligesom Soldatens – helt sikkert dårlig.

Til et MEDLEM: Kunne det ikke tænkes, at det slet ikke var Klods-Hans stemme, men bare en stemme der mindede om hans?

Nuvel; måske er sagen slet ikke så ligetil, venner.

Jeg tror det er bedst, vi laver en prøveafstemning mere.

7 – ANDEN PRØVEAFSTEMNING

FORMANDEN

Til denne prøveafstemning gør vi noget andet:

Alle der mener at Klods-Hans er skyldig; gå der over og stå, og alle der mener at Klods-Hans er IKKE-skyldig; gå der over og stå.

MEDLEMMERNE stemmer, og FORMANDEN tæller stemmer, og skriver resultatet op.

Sådan ville det altså se ud, hvis dommen skulle falde lige nu, men det skal den ikke endnu.

Nuvel - lad os lige se lidt nærmere på angrebet.

8 – ANGREBET

FORMANDEN

Lad os prøve at genskabe, hvad der skete under klammeriet - da Heksen blev angrebet af tyven. Ifølge rapporterne ramte træskoens Heksen oven på skulderen – lige her – hvor den også efterlod et stort blå mærke.

Udvælger et MEDLEM: Du har nogenlunde samme højde som Heksen, så nu er du Heksen, og du står her foran hoveddøren, som du blokerer for at forhindre tyven i at flygte.

Udvælger et MEDLEM: Du er cirka lige så høj som Klods-Hans, så du står her foran Heksen, og du råber: ”Flyt dig, din gamle krage.”

MEDLEM

”Flyt dig, din gamle krage!”

FORMANDEN

Mægtigt! Men Heksen flytter sig ikke, hun skælder tyven ud; giver udsagn til MEDLEMMET der er Heksen: du kan bare improvisere, min ven.

MEDLEM

Skal skælde Heksen ud – FORMANDEN kan hjælpe.

FORMANDEN

Storartet! Giver træskoens (Bevis A) til MEDLEMMET der agerer Klods-Hans; og tyven griber sin ene træsko og kaster den efter Heksen – nej, nej, ikke rigtigt! Vi forestiller os det kun; sådan her: Demonstrerer kastet, men Heksen er højere end Klods-Hans, hvilket gør det næsten umuligt for træskoens at ramme Heksen, hvor den gjorde.

Men hvordan skal Klods-Hans kunne ramme heksen på det sted, når hun er højere end ham. For at ramme hende dér, er han nødt til at være højere end hende, eller at have kastet træskoens opad i en høj bue, men hvem ville dog gøre det?

Udspørger MEDLEMMER: Hvis du skulle kaste noget på nogen, ville du så kaste dit våben i en direkte linje – sådan her – eller i en høj bue – sådan her?

Hvad med dig?

Hvad siger du?

Det virker besynderligt... Hille mænd og ståhej i selerne! Jeg kom lige i tanke om noget vi sporenstregs må undersøge – øjeblik!

Leder i sin beholdning af retssagsmateriale: Der har vi det!

Finder et udskrift frem, og udvælger to MEDLEMMER: Nu er du Heksen, og husk du er 366 år og en heks, og du er Betjenten der afhører Heksen.

I skal læs dette højt, venner, det er hvad der blev sagt under afhøringen af Heksen.

MEDLEM / BETJENTEN

”Og så angreb Klods-Hans dig med træskoene?”

MEDLEM / HEKSEN

”Ja.”

MEDLEM / BETJENTEN

”Kan du huske, hvilken hånd han kastede med?”

MEDLEM / HEKSEN

”Venstre.”

FORMANDEN

Smukt! Heksen siger altså, at Klods-Hans kastede med venstre hånd, men se nu her, venner.

Finder et nyt udskrift frem og rækker det til et MEDLEM: læs den linje højt, det er en beskrivelse af Klods-Hans, under afsnittet; øvrige bemærkninger.

MEDLEM

”Klods-Hans er allergisk over for katte, han har et ar på venstre ben, og han er højrehåndet.”

FORMANDEN

Klods-Hans er højrehåndet! Av, min arm! Hvis han er højrehåndet, hvorfor så kaste med venstre hånd? Det giver bare ikke mening. Hvad hvis, og jeg tænker bare højt, venner, men hvad hvis vores gerningsmand slet ikke var Klods-Hans?

9 – GERNINGSMANDEN

FORMANDEN

Jeg ved godt, at jeg normalt ikke må sige *min* mening, og jeg er skam ikke kålhøgen, eller ude på at påvirke *jeres* mening, men hvis I spørger mig, så er der noget råddent ved hele denne historie.

Jeg tror, og det er bare min teori, at både Den Etbenede Soldat og Heksen kender Klods-Hans fra Eventyrghettoen, og jeg tror, at de ikke kan lide ham.

De ved, at Klods-Hans er en laban, der ofte kommer i ballade, så hvis nogle skulle begå indbrud og stjæle Heksens Fyrstøj, så tænker de straks, at så må det være en lurifaks som ham; et Eventyrvæsen. Men det er en fordom, venner; at bare fordi Klods-Hans er den han er, og bor hvor han bor, så må han da være en tyv, og fordomme – FØJ! – det er noget af det allerværste i den her verden – og hvis I spørger mig, så er det forfærdeligt, hvordan man behandler vores kære Eventyrvæsner – som om de er forbrydere, som om de er mindre værd, bare fordi de er anderledes – FØJ!

Og selvom man ikke kan se eller høre det, så er jeg faktisk i familie med Tommelise – jeg er en 1/16 Eventyrvæsen - og gør det mig 1/16 forkert?

Til et MEDLEM: Hvad siger du? Synes du, der er noget galt med mig, bare fordi jeg er en smule Eventyrvæsen?

Nuvel - Hvis I spørger mig, så er det muligt, at tyven ligeså godt kunne have været en dreng, der er på samme alder som Klods-Hans, der har en stemme der lyder lidt som hans, som også går i træsko, men som er højere end Klods-Hans, og ikke højrehåndet, men venstrehåndet.

Det er muligt, at gerningsmanden kunne være en helt anden, men det er bare min mening, og jeg må selvfølgelig ikke påvirke jeres beslutning.

Men nu, venner, har vi ikke mere tid og vi må videre til den endelige, uomgængelige og altafgørende afstemning; er Klods-Hans skyldig eller ikke-skyldig?

10 – AFGØRENDE AFSTEMNING

FORMANDEN

I skal nu give jeres endelig stemme, og den kan *ikke* gøres om, når den først er afgivet.

Og husk, venner, for at I kan stemme skyldig, må I tænke, at Klods-Hans er skyldig ud over enhver tvivl – det betyder, at hvis I har den mindste tvivl om Klods-Hans er skyldig, så må I IKKE stemme skyldig. Så SKAL I stemme ikke-skyldig. Det er sådan det fungerer.

Og husk også dette, venner; det er en drengs liv og fremtid, der hviler i jeres hænder; det er jer der bestemmer, hvordan hans fremtid skal se ud – skal han i fængsel eller ej?

Nuvel! Lad os komme til det, og det er meget vigtigt, at man ikke lader sin stemme påvirke af andre, og derfor gør vi ligesom vi gjorde i den første afstemning.

Alle op og stå og luk øjnene, og hold dem lukket indtil jeg siger til.

MEDLEMMERNE lukker øjnene.

Hvis du mener, helt uden tvivl, at Klods-Hans er skyldig – så ræk din hånd i vejret.

Hvis du derimod mener, at Klods-Hans er IKKE-skyldig, så skal du ikke gøre noget, men bare blive stående som du gør.

Og stem!

MEDLEMMERNE stemmer, og FORMANDEN tæller dem op, og skriver resultatet op; dommen med flest stemmer vinder.

Åbne øjnene, og se hvad I har stemt.

Der har vi resultat, venner: Klods-Hans er = skyldig eller ikke-skyldig

11 – DOMMEN

FORMANDEN

Nuvel - I har stemt, og dommen er faldet.

Men virkeligheden er, at vi nok aldrig kommer til at vide med hundrede procent sikkerhed, om Klods-Hans faktisk stjal Fyrtøjet eller ej – det ved kun han. Sådan er livet nu engang – fyldt med ting vi aldrig kan vide med sikkerhed.

Men I, kære venner, har i dag brugt noget meget værdifuldt – jeres stemme.

Gå nu herfra, mine Nattergale, og brug jeres stemme til noget godt, og lad den ikke blive påvirket af hvad andre siger og mener, for det er jeres stemme, venner – og den er smuk, og den er jeres og *kun* jeres.

Nuvel – jeg vil overbringe dommen til Dommeren. Og I er velkommen til at tage noget vand eller nogle cigaretter inden I går, men hold jer nu for guds skyld fra cigaretterne - FØJ! - det er Satans opfindelse, og hvis I spørger mig, så burde man forbyde cigaretter, og tage alle de entreprenante flottenhejmer og uvorne charlataner og forbandede kæltringer der laver cigaretterne og smide dem direkte i fængsel! Væk med dem!

Men det er bare min mening.